

Hallituksen esitys Eduskunnalle Liettuan kanssa tehdyn sosiaaliturvasopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Liettuan välisen sosiaaliturvasopimuksen. Sopimus on allekirjoitettu syyskuussa 2000. Sopimuksen tarkoituksena on sovittaa yhteen Suomen ja Liettuan välillä liikkuvien henkilöiden oikeudet sosiaaliturvaan.

Sopimus tulee voimaan sitä kuukautta toisena seuraavan kuukauden ensimmäisenä

päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset.

Esitykseen liittyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohdana kuin sopimus.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen ja Liettuan välillä ei ole sosiaaliturvaa koskevaa sopimusta. Sopimuksen tekeminen Liettuan kanssa toteuttaa Suomen pyrkimystä saada aikaan sopimus kaikkien Baltian maiden kanssa. Sopimus parantaisi maasta toiseen siirtyvien henkilöiden sosiaaliturvaa.

Liettuassa asuu vakinaisesti 150 Suomen kansalaista. Suomessa asui vuoden 2000 syyskuun lopussa 199 Liettuan kansalaista. Liettuassa toimii noin 130 suomalaista yritystä.

Liettuan sosiaaliturvajärjestelmään kuuluu eläkevakuutus, sairaus- ja äitiysvakuutus, perhe-etuudet ja työttömyysturva sekä tapaturmavakuutusjärjestelmä. Liettuassa eläkelainsäädännön uudistus on tullut voimaan vuonna 1995. Muun muassa aikaisemmat 55 ja 60 vuoden eläkeiät nostetaan vähitellen vuoteen 2009 mennessä naisilla 60 vuoteen ja miehillä 62½ vuoteen. Sosiaalivakuutuseläkelain perusteella maksetaan lakisääteisiä vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeitä. Täyteen vanhuuseläkkeeseen

vaaditaan 30 vuoden vakuutuskausi. Työkyvyttömyyseläkkeitä on kolme luokkaa. Perhe-eläkkeen voivat saada nais- ja mieslesket, joilla on enintään viisi vuotta vanhuuseläkeikään tai jotka ovat työkyvyttömiä tai jotka huoltavat nuorena työkyvyttömäksi tullutta lasta. Eläkevakuutuksen eläkkeiden lisäksi eräillä erityisryhmillä on oikeus valtion eläkkeeseen, joka on tarkoitettu vain Liettuassa asuville Liettuan kansalaisille. Eläkkeen perusteena on esimerkiksi ansiot tieteen tai taiteen alueella. Niillä henkilöillä, joilla ei ole työskentelyn perusteella kertyneitä vakuutuskausia, on oikeus sosiaalivakuutuksen tyypiseen sosiaalieläkkeeseen. Sosiaalieläkettä voivat saada esimerkiksi nuorina vammautuneet henkilöt tai äidit, joilla on useita lapsia tai jotka ovat hoitaneet vammaisia lapsiaan.

Sairausajalta työnantaja maksaa palkan kahdelta ensimmäiseltä päivältä ja sen jälkeen työntekijällä on oikeus sairauspäivärahaan ensimmäisen kuukauden ajan. Palkka ja sairauspäiväraha on määräältään 80 prosenttia työntekijän keskimääräisestä palkasta. Ensimmäisen kuukauden jälkeen päiväraha on

100 prosenttia palkasta. Enimmäisaikaa päivärahan maksamiselle ei ole säädetty. Työkyvyttömyystapauksissa työntekijä saa työkyvyttömyyseläkkeen.

Äitiyspäiväraha maksetaan 70 päivältä ennen synnytystä ja 56 päivältä synnytyksen jälkeen, jolloin sen määrä on 100 prosenttia keskimääräisestä palkasta. Sen jälkeen päivärahaa maksetaan, kunnes lapsi täyttää yhden vuoden. Tältä kaudelta päiväraha on määrältään 60 prosenttia palkasta. Myös isä voi käyttää viimeksi mainittua päivärahaoikeutta. Työelämän ulkopuolella olevilla raskaana olevilla naisilla, jotka opiskelevat, on oikeus tasasuuruiseen äitiysetuuteen ennen synnytystä.

Työttömyysetuutta maksetaan kuuden kuukauden ajan. Työttömyysetuus on enintään kaksinkertaisena se määrä, joka on vahvistettu vähimmäistoimeentulon tasoksi. Työttömyysetuuden saaminen edellyttää kahden vuoden työskentelyä kolmen viimeisen vuoden aikana.

Vuoden 2000 alusta Liettuassa on ollut voimassa uusi tapaturmavakuutuslaki. Lain perusteella korvataan tapaturman tai ammatitautin vuoksi syntyvä ansionmenetys. Laisa ei ole määräyksiä sairaanhoidon antamisesta. Työntekijöiden ja virkamiesten lisäksi laki kattaa muun muassa opiskelijat ja työharjoittelijat. Yrittäjille tapaturmavakuutus on vapaaehtoinen. Tapaturmaetuudet maksetaan ulkomaille ainoastaan sosiaaliturvasopimuksen perusteella.

Lisäksi Liettuassa on useita lapsista maksettavia etuuksia. Useimmat näistä etuuksista maksetaan kuntien varoilla.

2. Taloudelliset vaikutukset

Vuonna 1999 maksettiin työeläkettä kahdelle Liettuassa asuvalle eläkkeensaajalle. Sopimus lisänee jonkin verran työeläkejärjestelmän kustannuksia, koska eläke voidaan maksaa Liettuaan sopimuksen perusteella muille kuin Suomen kansalaisille ilman Eläketurvakeskuksen lupaa.

Kansaneläkejärjestelmälle kustannusvaikutukset ovat pieniä. Tällä hetkellä Liettuaan maksetaan kansaneläkettä ainoastaan yhdelle eläkkeensaajalle. Sopimuksesta aiheutuvat lisäkustannukset kansaneläkejärjestelmälle

jäävät kuitenkin vähäisiksi, kun otetaan huomioon Suomen ja Liettuan välillä liikkuvien henkilöiden määrä sekä työeläkkeen kansaneläkettä vähentävä vaikutus. Muun asumiseen perustuvan sosiaaliturvan osalta sopimus aiheuttaa jossain määrin kustannuksia sairaus- ja vanhempainpäivärahoissa. Tämä koskee Suomessa työskenteleviä, jotka eivät asu vakinaisesti Suomessa. Samoin Liettuassa täytettyjen vakuutuskausien huomioon ottaminen Suomen vanhempainetuuksia varten aiheuttaa jonkin verran lisäkustannuksia.

Oikeutta työttömyysturvaan sopimus laajentaa siten, että työssäolo Liettuassa otetaan mukaan työssäoloehtoon. Tämä lisää jossain määrin työttömyysturvan kustannuksia.

Kustannusvaikutuksia tarkasteltaessa on lisäksi otettava huomioon, että sopimus estää päällekkäisten etuuksien maksamista.

3. Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelussa on käytetty sosiaalivakuutuslaitosten asiantuntija-apua.

Neuvottelut sopimuksesta aloitettiin joulukuussa 1998 ja saatiin päätökseen kesäkuussa 2000. Sopimus allekirjoitettiin syyskuussa 2000.

4. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Liettuan tasavallan välisestä assosioinnista on tehty 12.6.1995 Eurooppasopimus. Suomen osalta voimaansaattamistoimenpiteet on saatettu päätökseen ja sopimus on tullut myös kansainvälisesti voimaan 1.2.1998. Sopimuksen 38 artikla sisältää määräyksiä sosiaaliturvajärjestelmien koordinoinnista. Niiden mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioissa työskentelevien liettualaisten työntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä siellä täyttämät vakuutus-, työskentely- tai asumiskaudet lasketaan yhteen muun muassa eläkkeitä varten. Liettua myöntää puolestaan alueella oleville jäsenmaiden kansalaisille saman kohtelun.

Edellä mainitun toteuttaminen edellyttää, että assosiointineuvosto päätöksellään antaa

asianmukaiset määräykset ja hallinnolliset säännöt 38 artiklan määräysten varmistamiseksi. Määräykset eivät kuitenkaan saa vaikuttaa jäsenvaltioiden ja Liettuan välisistä

kahdenvälisistä sopimuksista aiheutuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin, jos niissä myönnetään jäsenvaltioiden ja Liettuan kansalaisille edullisempi kohtelu.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Liettuan kanssa tehdyn sopimuksen sisältö

Sopimus koostuu viidestä osasta, joista ensimmäinen käsittää yleiset määräykset (1—5 artikla). Toisessa osassa määrätään sovellettavasta lainsäädännöstä (6—10 artikla). Kolmannessa osassa on erityismääräykset sairausvakuutuksen rahaetuuksista ja vanhempainetuuksista (11 artikla). Kolmas osa koskee lisäksi vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeitä (12—16 artikla), ammattitauteja ja työtapaturmia (17—19 artikla), työttömyysturvaa (20 artikla) sekä perhe-etuuksia (21 artikla). Neljännen osan muut määräykset (22—31 artikla) koskevat sopimuksen toimeenpanoon ja soveltamiseen liittyviä kysymyksiä. Sopimuksen viides osa käsittää siirtymä- ja loppumääräykset (32—34 artikla).

1 artikla. Artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt käsitteet.

2 artikla. Artiklassa määrätään kummankin sopimuspuolen osalta lainsäädäntö, johon sopimusta sovelletaan. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat eläkkeet, sairausvakuutus sairaanhoitokorvauksia lukuun ottamatta, tapaturma- ja ammattitautietuudet, työttömyys-etuudet ja perhe-etuudet. Julkisia terveydenhuoltopalveluja sopimus ei koske lainkaan eikä sopimuksessa ole määräyksiä sairaanhoidon antamisesta tilapäisen oleskelun aikana. Liettua ei katsonut voivansa sopia sairaanhoidosta osana sosiaaliturvasopimusta. Sairaanhoitomääräyksistä on tarkoitus sopia erillisellä sairaanhoitosopimuksella. Myöskään tapaturma- ja ammattitautivakuutuksen osalta sopimuksessa ei ole määräyksiä sairaanhoidosta, sillä Liettuan tapaturmavakuutuslaki koskee vain rahaetuuksia.

3 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimusta sovelletaan henkilöihin, jotka kuuluvat

tai ovat kuuluneet 2 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön piiriin sekä henkilöihin, jotka ovat näiden perheenjäseniä tai edunsaajia.

4 artikla. Artiklassa määrätään, että sopimuspuolten kansalaisia kohdellaan yhdenvertaisesti, silloin kun kysymys on sopimuspuolen lainsäädännön mukaisia etuuksia koskevista oikeuksista tai velvollisuuksista. Yhdenvertainen kohtelu koskee myös sopimuspuolen alueella asuvia pakolaisia ja valtiottomia henkilöitä, jotka ovat artiklassa mainituissa kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitettuja pakolaisia tai valtiottomia henkilöitä.

5 artikla. Artiklassa määrätään eläkkeiden ja muiden eläkejärjestelmän etuuksien sekä työtapaturman tai ammattitaudin perusteella myönnettyjen eläkkeiden ja rahaetuuksien maksamisesta ulkomaille. Niiden maksamista ei saa vähentää, muuttaa, keskeyttää tai peruuttaa sen vuoksi, että etuudensaaja asuu toisen sopimuspuolen alueella. Myös kolmannessa valtiossa asuville toisen sopimuspuolen kansalaisille maksetaan eläkkeet samoin edellytyksin kuin siellä asuville sopimuspuolen omille kansalaisille.

Näistä periaatteista on kuitenkin poikkeuksia. Sopimuksen 13 artiklassa määrätään, että sopimuksen perusteella kansaneläkettä ja perhe-eläkelain mukaista eläkettä voidaan maksaa vain Suomessa tai Liettuassa asuville Suomen tai Liettuan kansalaisille.

Artiklan 3 kappaleen mukaan Suomen työttömyyseläkettä, osa-ajaeläkettä ja eläkkeensaajien asumistukea ei makseta ulkomaille. Vastaavasti Liettuan sosiaalieläkkeitä ei makseta ulkomaille sopimuksen perusteella.

6 artikla. Artiklassa määrätään, että henkilö kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jossa hän työskentelee. Tällä määräyksellä poiketaan Suomessa asumisen vaatimuksesta sosiaaliturvan piiriin kuulumisen edellytyksenä. Esimerkiksi Liettuassa asuvalla

työntekijällä tai yrittäjällä, joka työskentelee Suomessa, on oikeus sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan sosiaaliturvaan samoin edellytyksin kuin Suomessa asuvalla henkilöllä.

Jos henkilö ei työskentele kummassakaan maassa, hänellä on oikeus sosiaaliturvaan asuinmaasta. Suomen osalta sopimuksen asumiskäsite vastaa Suomen lainsäädännön mukaista asumista. Liettuun osalta asuvana pidetään henkilöä, joka asuu laillisesti Liettuun alueella joko vakinaisesti tai väliaikaisen oleskeluluvan perusteella.

Jos henkilö työskentelee sekä Suomessa että Liettuassa, työhön perustuvat etuudet määräytyvät artiklan 2 kappaleen mukaan työskentelyn perusteella ja asumiseen perustuvat etuudet asumisen perusteella. Suomessa tehtävä työ vakuutetaan tällöin Suomessa. Työskentelyyn perustuvat etuudet on määritelty 1 artiklan 1 kappaleen f kohdassa. Suomessa niitä ovat työtuloon perustuvat sairauspäivärahat ja vanhempainetuudet, tapaturmavakuutuksen mukaiset päivärahat ja eläkkeet, työeläkejärjestelmän etuudet sekä työttömyysetuudet. Liettuassa työskentelyyn perustuvia etuuksia ovat sairauspäivärahat ja äitiys (isyys)etuudet, sosiaalivakuutuseläkelain mukaiset eläkkeet, tapaturma- ja ammattitautivakuutuksen etuudet sekä työttömyysetuudet.

7 artikla. Ensimmäinen poikkeus 6 artiklan mukaisista pääsäännöistä koskee työntekijöitä, jotka lähetetään tilapäisesti työskentelemään toisen sopimuspuolen alueelle. Lähetetty työntekijä voi pysyä lähtömaan sosiaaliturvajärjestelmän piirissä enintään kolme vuotta. Työskentely tapahtuu joko lähettävälle työnantajalle tai työnantajaan sidoksissa olevalle työnantajalle. Esimerkiksi suomalainen työntekijä voidaan lähettää työhön liettualaiseen emo-, tytär- tai sisaryritykseen ilman poikkeuslupamenettelyä. Jos tilapäinen työskentely jatkuu kauemmin kuin kolme vuotta, voivat sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset tai niiden valtuuttamat toimielimet 8 artiklan perusteella sopia, että työntekijä edelleen kuuluu lähtömaan lainsäädännön alaisuuteen.

Artiklan 2 kappaleessa tehdään poikkeus sovellettavaa lainsäädäntöä koskeviin pää-

sääntöihin sellaisten kuljetusyritysten työntekijöiden osalta, jotka työskentelevät kummankin sopimuspuolen alueella. Heihin sovelletaan sen sopimuspuolen lainsäädäntöä, jonka alueella yrityksellä on kotipaikka.

Artiklan 3 kappaleen mukaan merimiesten sosiaaliturva määräytyy sen mukaan, kumman sopimuspuolen lippua alus käyttää. Lisäksi artiklassa on määräyksiä niitä tilanteita varten, joissa alus annetaan vuokralle toisen sopimuspuolen alueella olevalle varustamolle.

Artiklan 4 kappaleessa määrätään diplomaattisen ja konsuliedustuston henkilökunnan sosiaaliturvan määräytymisestä. Artiklan määräykset perustuvat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 3—4/1970) ja konsulisuhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 49—50/1980) määräyksiin edustustojen henkilökunnan asemasta lähettäjamaan ja asemamaan sosiaaliturvan suhteen. Määräykset poikkeavat kuitenkin yleissopimusten määräyksistä sikäli, että niin sanotut paikalta palkatut työntekijät, jotka yleissopimuksen mukaan kuuluvat asemamaan sosiaaliturvan piiriin, voivat kuuden kuukauden kuluessa työskentelynsä alkamisesta valita myös lähettäjämään sosiaaliturvalainsäädännön piiriin kuulumisen edellyttäen, että he ovat lähettäjämään kansalaisia.

Artiklan 5 kappaleen mukaan virkamiehet ja sellaisina pidettävät kuuluvat lähettävän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

8 artikla. Artiklassa määrätään, että toimivaltaiset viranomaiset tai niiden valtuuttamat toimielimet voivat sopia poikkeuksista sovellettavaa lainsäädäntöä koskeviin määräyksiin. Artiklan 2 kappaleessa lisäksi määrätään, ettei 7 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettua ulkomaan työskentelyn aikaa voida sopia viittä vuotta pidemmäksi ajaksi, jollei erityisestä syystä muuta johdu. Tällaisena erityisenä syynä voidaan pitää esimerkiksi eläkeiän täyttämistä lähitulevaisuudessa.

9 artikla. Artiklassa määrätään, että lähetetty työntekijän, diplomaattisen tai konsuliedustuston lähetetyn henkilökunnan sekä lähetetyn virkamiehen tai sellaisena pidettävän henkilön mukana seuraavat ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet kuuluvat saman sopimuspuolen lainsäädännön piiriin

kuin työntekijä. Edellä mainittua ei kuitenkaan noudateta, jos perheenjäsen oman työskentelynsä perusteella kuuluu toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

10 artikla. Artiklan mukaan työntekijää ja yrittäjää koskevat vakuutusmaksut maksetaan ainoastaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka piiriin hän tämän sopimuksen mukaan kuuluu.

11 artikla. Artiklan mukaan tarvittaessa otetaan huomioon toisen sopimuspuolen lainsäädännön piirissä täyttyneet vakuutuskaudet ja etuuskaudet, kun määrätään oikeudesta sairaus- tai vanhempainetuuteen. Kausien hyväksilaskemisen edellytyksenä kuitenkin on, että henkilö on kuulunut vähintään neljän viikon ajan ennen etuuskauden alkua sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka mukaista etuutta hän hakee. Suomen lainsäädännössä sairausetuuksille ei ole säädetty odotusaikaa, mutta sen sijaan oikeus vanhempainetuuksiin edellyttää vähintään 180 päivän asumista Suomessa välittömästi ennen laskettua synnytysaikaa. Artiklassa määrätään myös, että etuuden maksuaika lyhenee niillä päivillä, joilta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan on maksettu vastavaa etuutta.

12 artikla. Artiklassa todetaan, että sopimuspuolten toimivaltaiset laitokset soveltavat omaa lainsäädäntöään eläkkeiden määrittämisessä ja laskemisessa. Sopimuksessa on kuitenkin jäljempänä selostettuja erityismääräyksiä, jotka helpottavat eläkeoikeuden syntymistä ja eläkkeen maksamista.

13 artikla. Artiklassa määrätään Suomessa tai Liettussa asuvan Suomen tai Liettuan kansalaisen oikeudesta kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiseen eläkkeeseen ja tällaisen eläkkeen maksamisesta. Artiklan mukaan henkilöllä on oikeus vanhuuseläkkeeseen, jos hän 16 vuotta täytettyään on asunut Suomessa yhtäjaksoisesti vähintään kolme vuotta. Samoin henkilöllä on oikeus leskeneläkkeeseen tai lapseneläkkeeseen, jos sopimuksen määräämät kansalaisuus- ja asumisaikavaatimukset täyttyvät.

14 artikla. Artiklassa määrätään Liettussa täytettyjen vakuutuskausien huomioon ottamisesta. Näillä määräyksillä on merkitystä määrittäessä Suomen työeläkejärjestelmän osa-aikaeläkettä ja muuta sellaista eläkettä,

jota määrittäessä otetaan huomioon aika eläketapahtumasta eläkeiän täyttämiseen (tuleva aika). Kuitenkin 2 kappaleen mukaan tulevan ajan eläkkeen saamiseksi edellytetään aina, että henkilö on ollut eläketapahtumavuoden ja sitä välittömästi edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kalenterikuukautta Suomen työeläkelainsäädännön alaisessa työssä.

Artiklan 3 kappaleessa määrätään, että jos henkilö ei täytä Suomen työeläkejärjestelmässä olevaa viiden vuoden asumisaikavaatimusta, joka myös koskee oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen, huomioon otetaan henkilön työskentelykaudet Liettussa ja rinnastetaan ne asumisaikaan Suomessa.

15 artikla. Artikla sisältää Liettuan eläkejärjestelmää koskevia erityismääräyksiä. Odotusaikaedellytyksen täyttämiseksi otetaan tarvittaessa huomioon työskentely- tai asumiskaudet Suomessa. Kuitenkin 2 kappaleen mukaan eläkkeen määrä lasketaan vain Liettussa täytettyjen vakuutuskausien tulojen perusteella. Jos henkilö ei täytä Liettuan vakuutuskausivaatimusta tulevan ajan eläkkeen saamiseksi, näihin kausiin voidaan ottaa huomioon myös Suomen työeläkelainsäädännön perusteella täytetyt vakuutuskaudet.

16 artikla. Liettuan sosiaalieläkkeitä koskevan erityismääräyksen mukaan henkilöllä on oikeus tällaiseen eläkkeeseen vain, jos hänellä on pysyvä oleskelulupa oleskella Liettussa.

17 artikla. Artiklan mukaan ammattitaudin aiheutuessa työskentelystä kummankin sopimuspuolen lainsäädännön alaisuudessa etuudet annetaan yksinomaan sen sopimuspuolen lainsäädännön perusteella, jonka alaisuudessa työskentely tapahtui viimeksi.

18 artikla. Artiklassa määrätään, että työtäturman tai ammattitaudin aiheuttaman työkyvyttömyyden arvioinnissa otetaan tietyin edellytyksin huomioon myös toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin kuulumisen aikana sattuneet työtäturmat ja ilmenneet ammattitaudit.

19 artikla. Artiklassa määrätään sellaisen ammattitaudin pahenemisen huomioon ottamisesta, josta etuutta on myönnetty. Jos ammattitaudin vuoksi korvausta saava henkilö työskentelee toisessa sopimusmaassa sellaisessa ammatissa, jossa hän ei altistu kysy-

myksessä olevan taudin aiheuttajalle, korvauksista myös taudin pahentumisen osalta vastaa oman lainsäädäntönsä mukaisesti sen sopimuspuolen toimivaltainen laitos, joka vastasi korvauksista ennen pahentumista.

Jos henkilö on työskennellyt myös toisessa sopimusmaassa sellaisessa työssä, jossa hän on edelleen altistunut ammattitaudin aiheuttavalle tekijälle, siirtyy korvausvastuu pahenemisen osalta tämän sopimusmaan toimivaltaiselle laitokselle. Laitos suorittaa työntekijälle lisäkorvauksena määrän, joka vastaa etuuksien erotusta pahenemisen jälkeen ja sen määrän välillä, jollaisena etuus olisi myönnetty ennen pahenemista sen sovelta-man lainsäädännön mukaan.

20 artikla. Artiklan mukaan vakuutus- tai työskentelykaudet toisen sopimuspuolen alueella otetaan tarvittaessa huomioon, kun on kysymys työttömyysetuuksien edellytyksenä olevan työskentelyehdon täyttämisestä. Myös etuuskaudet otetaan huomioon. Työttömyys-etuuden maksuaika lyhenee niillä päivillä, joilta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti on maksettu työttömyysetuutta.

Artiklan 2 kappaleen mukaan toisessa maassa tapahtunut työskentely voidaan kuitenkin lukea pääsääntöisesti hyväksi vain silloin, kun henkilö on työskennellyt vähintään neljä viikkoa välittömästi ennen työttömyyttä sen sopimuspuolen alueella, josta hän hakee työttömyysetuutta.

21 artikla. Artiklassa määrätään perhe-etuuksien maksamisesta. Sopimuksen 1 artiklan 1 kappaleen h kohdan mukaan perhe-etuudella tarkoitetaan Suomessa lapsilisiä ja äitiysavustuksia ja Liettuassa kaikkia valtion lapsiperheille tarkoitettuja etuuksia koskevan lain mukaisia etuuksia. Suomen lapsilisät ja Liettuan perhe-etuudet maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, jonka piiriin lapsi kuuluu.

Jos edellä mainitut etuudet eivät tulisi maksettaviksi kummastakaan maasta tai ne maksettaisiin molemmista maista, maksetaan ne 2 kappaleen mukaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, jossa lapsi tosiasiallisesti asuu. Suomen äitiysavustus ja Liettuan synnytysavustus maksetaan artiklan 3 kappaleen mukaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, jonka alaisuuteen äiti kuuluu lapsen syntyessä.

22—31 artikla. Näissä artikloissa määrätään sopimuksen soveltamisessa noudatettavista periaatteista, sopimusta soveltavien laitosten ja viranomaisten yhteydenpidosta sekä määräaajoista.

32—34 artikla. Artikloissa määrätään sopimuksen ajalliseen ulottuvuuteen ja voimaantuloon liittyvistä kysymyksistä.

2. Voimaantulo

Sopimus tulee 32 artiklan mukaan voimaan sitä kuukautta toisena seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään tämän sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset.

Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitus saattaa voimaan tasavallan presidentin asetuksella samana ajankohtana kuin sopimus.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksessa on määräyksiä, jotka poikkeavat voimassa olevasta sosiaaliturvalainsäädännöstä. Tällaisia ovat 5—11, 13—14, 19—21 ja 28 artiklan määräykset. Sopimuksen 25 artiklan määräykset merkitsevät poikkeusta Suomen sisäisestä veroja ja maksuja koskevasta lainsäädännöstä.

Sopimuksen 27 artiklassa on määräykset sopimuspuolten tuomioistuinten päätösten sekä laitosten ja viranomaisten sosiaalivakuutuksen vakuutusmaksuja koskevien asiakirjojen tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta. Lisäksi artiklassa määrätään erääntyneiden vakuutusmaksujen etuoikeudesta. Nämä määräykset merkitsevät poikkeusta Suomessa voimassa olevasta tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä etuoikeutta koskevasta lainsäädännöstä.

Sopimuksen 29 artiklan mukaan sopimuspuolten viranomaiset ja laitokset voivat sopimusta soveltaessaan käyttää sopimuspuolten virallisia kieliä sekä englannin kieltä. Tämä sopimusmääräys merkitsee viranomaisten ja virkamiesten kannalta uutta velvollisuutta, joka on valtakunnan osalta ristiriidassa kielilain (148/1922) ja valtion vir-

kamiehiltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (149/1922) säännösten kanssa sekä Ahvenanmaan maakunnan osalta itsehallintolain (1144/1991) 36—43 §:n kielisäännösten kanssa.

Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, on Eduskunnan hyväksyminen tältä osin tarpeellinen.

4. Säättämisjärjestys

Sopimuksen 29 artiklan määräys asiakirjoissa käytettävästä kielestä on ristiriidassa Ahvenanmaan itsehallintolain kielisäännösten kanssa. Itsehallintolain 69 §:n mukaisesti

tällainen määräys tulee voimaan Ahvenanmaan maakunnassa vain, jos siitä säädetään eduskunnan ja maakuntapäivien yhtäpitävästi hyväksymällä lailla.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2000 Suomen tasavallan ja Liettuan tasavallan välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Liettuan kanssa sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty perustuslain 95 §:n 2 momentissa määrätylä tavalla, säädetään:

1 §

Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2000 Suomen tasavallan ja Liettuan tasavallan välillä sosiaaliturvasta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa tasavallan presidentin asetuksella.

3 §

Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 21 päivänä joulukuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

*Liite
Rinnakkaistekstit*

SOPIMUS

SOSIAALITURVASTA SUOMEN TASA- VALLAN JA LIETTUAN TASAVALLAN VÄLILLÄ

Suomen tasavallan hallitus ja Liettuan tasavallan hallitus, jotka haluavat säännellä valtioidensa välisen suhteen sosiaaliturvan alalla, ovat sopineet seuraavasta:

IOSA

Yleiset määräykset

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä sopimuksessa:

a) "Sopimuspuoli" tarkoittaa Suomen tasavaltaa tai Liettuan tasavaltaa.

b) "Lainsäädäntö" tarkoittaa lakeja ja kaikkia muita lain nojalla annettuja säädöksiä, jotka koskevat tämän sopimuksen 2 artiklassa mainittuja sopimuspuolten sosiaaliturvajärjestelmien aloja.

c) "Toimivaltainen viranomainen" tarkoittaa Suomen tasavallan osalta sosiaali- ja terveysministeriötä ja Liettuan tasavallan osalta sosiaaliturva- ja työministeriötä.

d) "Laitos" tarkoittaa viranomaista, elintä tai laitosta, jolle kokonaan tai osaltaan kuuluu sopimuspuolen lainsäädännön soveltaminen.

e) "Toimivaltainen laitos" tarkoittaa laitosta, joka on toimivaltainen myöntämään etuuksia sovellettavan lainsäädännön mukaan.

f) "Etuus" tarkoittaa tämän sopimuksen 2 artiklassa määritellyn lainsäädännön mukaisia rahaetuuksia tai muita etuuksia mukaan lukien sopimuspuolen lainsäädännön mu-

AGREEMENT

between the Republic of Finland and the Republic of Lithuania on Social Security

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Republic of Lithuania,

Being desirous of regulating the relationship between the two states in the field of social security have agreed as follows:

PART I

General provisions

Article 1

Definitions

1. For the purpose of this Agreement:

a) "Party" means the Republic of Lithuania or the Republic of Finland;

b) "legislation" means the laws and all other statutory instruments relative to the social security schemes of the Parties specified in Article 2 of this Agreement;

c) "competent authority" means, as regards the Republic of Lithuania the Ministry of Social Security and Labour and, as regards the Republic of Finland: the Ministry of Social Affairs and Health;

d) "institution" means the authority, body or institution responsible for applying all or part of the legislation of each Party;

e) "competent institution" means the institution which is competent to provide benefits under the applicable legislation;

f) "benefit" means any payment in cash or other benefit under the legislation defined in Article 2 of this Agreement including any additional amount, increase or supple-

kaan etuuteen maksettavat kaikki lisämäärät, korotukset tai lisät, jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä. 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetut työskentelyyn perustuvat etuudet ovat Suomen osalta työtuloon perustuvat sairauspäivärahat ja vanhempainetuudet, tapaturmavakuutuksen päivärahat ja eläkkeet samoin kuin työeläkejärjestelmän eläkkeet ja muut etuudet sekä työttömyysetuudet ja Liettuan osalta sairauspäivärahat ja vanhempainetuudet, lakisääteisen eläkejärjestelmän etuudet, tapaturma- ja ammattitautivakuutuslain mukaiset etuudet sekä työttömyysetuudet.

g) "Vanhempainetus" tarkoittaa Suomen osalta sairausvakuutuslain mukaisia äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoja ja Liettuan osalta valtion sosiaalivakuutuslain mukaisia äitiys(isyys)etuuksia.

h) "Perhe-etuus" tarkoittaa Suomen osalta lapsilisää ja äitiysavustusta ja Liettuan osalta kaikkia valtion lapsiperheille tarkoitettuja etuuksia koskevan lain mukaisia etuuksia.

i) "Vakuutuskausi" tarkoittaa työskentely- tai yrittäjäkausia tai maksu- tai asuin-kausia sen mukaan kuin ne on määritelty tai tunnustettu vakuutuskausiksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaisesti ne on täytetty tai niitä pidetään täytettyinä, tai muuta samanlaista kautta, jos se sopimuspuolen lainsäädännössä tunnustetaan vakuutuskautteen rinnastettavaksi.

j) "Tuleva aika" tarkoittaa eläketapahtuman ja eläkeiän välistä aikaa.

k) "Asuminen" tarkoittaa Suomen osalta, että henkilöllä on Suomessa varsinainen asunto ja koti ja että hän jatkuvasti pääasiallisesti oleskelee Suomessa ja Liettuan osalta, että henkilö asuu laillisesti Liettuan tasavallan alueella mukaan lukien vakinainen asuminen tai asuminen väliaikaisen oleskeluluvan perusteella.

l) "Työntekijä" tarkoittaa Suomen osalta henkilöä, joka on vakuutettu työeläkejärjestelmässä työntekijänä tai yrittäjänä, ja 20 artiklaa sovellettaessa henkilöä, joka on

ment payable in addition to that benefit under the legislation of a Party, unless otherwise specified in this Agreement. The benefits based on employment referred to in paragraph 2 of Article 6 are, as regards Lithuania: sickness allowances, parents' benefits, benefits under the Law on State Social Insurance Pensions, benefits under the accident at work and occupational diseases social insurance law and unemployment benefits and, as regards Finland: sickness allowances and parents' benefits based on earned income, employment accident insurance allowances and employment accident pensions as well as pensions and other benefits under the Employment Pension Scheme and unemployment benefits;

g) "parents' benefit" means, as regards Lithuania: maternity (paternity) benefits under the Law on State Social Insurance and, as regards Finland: maternity, paternity and parents' allowance under the Sickness Insurance Act;

h) "family benefit" means, as regards Lithuania: all benefits under the Law on the State Benefits for Families Bringing up Children and, as regards Finland: child allowance and maternity grant;

i) "period of insurance" means a period of employment or self-employment, of contributions or residence, as defined or recognized as a period of insurance in the legislation under which such period has been or is deemed to have been completed, or any similar period insofar as it is recognized in the legislation of a Party as equivalent to a period of insurance;

j) "future period" means the period between the contingency and pensionable age;

k) "residing" means, as regards Lithuania, that the person is legally residing in the territory of the Republic of Lithuania, including permanent residence or residence according to the permission of temporary residence and, as regards Finland, that the person is permanently resident and has his home in Finland and that he mainly stays in Finland;

l) "employed person" means, as regards Lithuania: a person who is insured as an employed person or a self-employed person under the Law on the State Social Insurance

työntekijä tai yrittäjä työttömyysturvalain tarkoittamalla tavalla ja Liettuan osalta henkilöä, joka on vakuutettu työntekijänä tai yrittäjänä valtion sosiaalivakuutuseläkelain mukaisesti ja 20 artiklaa sovellettaessa henkilöä, joka on työntekijä tai yrittäjä työttömyysturvalain mukaisesti.

Sanat "henkilö työskentelee", "henkilö on yrittäjä" ja "työskentely" ymmärretään vastaavasti.

m) "Perheenjäsen" tarkoittaa Suomen osalta puolisoa ja alle 18-vuotiasta lasta sekä sellaista alle 25-vuotiasta lasta, joka päätoimisesti opiskelee tai on ammatillisessa koulutuksessa ja Liettuan osalta jokaista henkilöä, joka on määritelty tai tunnustettu perheenjäseneksi siinä lainsäädännössä, jonka mukaan etuudet myönnetään.

2. Muilla tässä sopimuksessa käytetyillä sanoilla ja ilmaisuilla on se merkitys, joka niille on annettu kysymyksessä olevan sopimuspuolen sovellettavassa lainsäädännössä.

3. Tässä sopimuksessa viittauksilla "artiklaan" tarkoitetaan tämän sopimuksen jottaikin artiklaa ja viittauksilla "kappaleeseen" viittauksia sen artiklan kappaleeseen, jossa viittaus tehdään.

Pensions and, for the purposes of Article 20, a person who is an employed person or a self-employed person within the meaning of the Law on Supporting Unemployed People and, as regards Finland: a person who is insured as an employed person or a self-employed person under the Employment Pension Scheme and, for the purposes of Article 20, a person who is an employed person or a self-employed person within the meaning of the Unemployment Allowances Act;

the words "person is employed", "person is self-employed" and "employment" shall be construed accordingly;

m) "family member" means, as regards Lithuania: any person defined or recognized as a member of the family by the legislation under which benefits are provided and, as regards Finland: spouse and any child under 18 years of age as well as children under 25 years of age who are full-time students or students in vocational training.

2. Other words and expressions used in this Agreement shall have the meanings respectively assigned to them in the applicable legislation of the Parties.

3. Any reference in this Agreement to an "Article" means an Article of this Agreement, and any reference to a "paragraph" is a reference to a paragraph of the Article in which the reference is made.

2 artikla

Sovellettava lainsäädäntö

1. Tätä sopimusta sovelletaan sopimuspuolten lainsäädäntöön, joka koskee

A. Liettua osalta

a) valtion sosiaalivakuutuksen mukaista sairausvakuutusta ja vanhempainetuksia

b) lakisääteisiä eläkkeitä

c) sosiaalieläkkeitä

d) tapaturma- ja ammattitautivakuutuslain mukaisia etuuksia

e) työttömyysetuuksia

f) perhe-etuuksia.

B. Suomen osalta

a) sairausvakuutusta lukuun ottamatta sai-

Article 2

Applicable legislation

1) This Agreement shall apply to the legislation governing:

A. As regards Lithuania:

a) sickness insurance and parents' benefits under state social insurance;

b) state social insurance pensions;

c) social pensions;

d) benefits under accident at work and occupational diseases social insurance law;

e) unemployment benefits;

f) family benefits.

B. As regards Finland:

a) sickness insurance excluding refunds of

raanhoitokorvauksia

- b) vanhempainetuksia
- c) työeläkejärjestelmää ja kansaneläkejärjestelmää
- d) tapaturma- ja ammattitautivakuutusjärjestelmää
- e) työttömyysturvalain mukaisia työttömyysetuusia
- f) perhe-etuuksia
- g) työnantajan sosiaaliturvamaksua.

2. Jollei sopimuspuolten välillä toisin sovi, tätä sopimusta sovelletaan myös tulevaan lainsäädäntöön, jolla koonnetaan, korvataan, muutetaan tai täydennetään 1 kappaleessa mainittua lainsäädäntöä.

3. Sopimuksen voimaantulon yhteydessä toimivaltaiset viranomaiset antavat toisilleen ilmoituksen 1 kappaleessa mainittuja sosiaaliturvan aloja koskevasta lainsäädännöstään. Sen jälkeen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen kunkin vuoden helmikuun loppuun mennessä muutoksista, jotka johtuvat siihen mennessä voimaan tulleesta lainsäädännöstä.

4. Tätä sopimusta sovellettaessa ei oteta huomioon sopimuspuolten tekemiä kansainvälisiä sopimuksia tai sopimuspuolen sellaista lainsäädäntöä, joka johtuu kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpanosta.

3 artikla

Henkilöt, joihin sopimusta sovelletaan

Jollei toisin määrätä, tätä sopimusta sovelletaan kaikkiin 2 artiklassa tarkoitetun lainsäädännön piiriin kuuluviin tai kuuluneisiin henkilöihin sekä heidän perheenjäseniinsä ja edunsaajiinsa, jos nämä johtavat oikeutensa heistä.

4 artikla

Yhdenvertainen kohtelu

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, seuraavilla sopimuspuolen alueella asuvilla henkilöillä on samat sopimuspuolen lainsäädännön mukaiset oikeudet ja velvol-

medical expenses;

- b) parents' benefits;
- c) the Employment Pension Scheme and the National Pension Scheme;
- d) the Employment Accident and Occupational Diseases Insurance Scheme;
- e) unemployment benefits under the Unemployment Allowances Act;
- f) family benefits;
- g) employer's social security contributions.

2. Unless otherwise agreed between the Parties, this Agreement shall also apply to future legislation codifying, replacing, amending or complementing the legislation referred to in paragraph 1 of this Article.

3. At the entry into force of this Agreement the competent authorities shall notify each other of their legislation in the fields of social security referred to in paragraph 1. After that every year before the end of February the competent authorities shall notify each other of the amendments to their respective legislations which have entered into force by that time.

4. The application of this Agreement shall not be affected by international agreements concluded by the Parties, or by such legislation of a Party that has been promulgated for the implementation of an international agreement.

Article 3

Persons covered by this Agreement

Unless otherwise provided, this Agreement shall apply to all persons who are or have been subject to the legislation referred to in Article 2 of this Agreement as well as to family members and survivors of such persons insofar they derive their rights from these persons.

Article 4

Equal treatment

Unless otherwise provided in this Agreement, the following persons shall, while residing in the territory of a Party, have the same rights and obligations under the legis-

lisuudet kuin kyseisen sopimuspuolen omilla kansalaisilla:

a) toisen sopimuspuolen kansalaiset
b) pakolaiset, joita tarkoitetaan pakolaisten oikeusasemaa koskevassa 28 heinäkuuta 1951 tehdystä yleissopimuksessa ja 31 tammikuuta 1967 tehdystä siihen liittyvässä pöytäkirjassa

c) valtiottomat henkilöt, joita tarkoitetaan valtiottomien henkilöiden oikeusasemaa koskevassa 28 syyskuuta 1954 tehdystä yleissopimuksessa

d) perheenjäsenet ja edunsaajat, jotka joutuvat oikeutensa a—c kohdassa mainituista henkilöistä.

lation of a Party as nationals of that Party:

a) nationals of the other Party;

b) refugees, as referred to in the Convention relating to the Status of Refugees of 28 July 1951 and the Protocol of 31 January 1967 to that Convention;

c) stateless persons, as referred to in the Convention relating to the Status of Stateless Persons of 28 September 1954;

d) family members and survivors of the persons mentioned under sub-paragraphs a—c with regard to rights which they derive from such persons.

5 artikla

Etuuksien maksaminen ulkomaille

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, eläkkeitä ja muita eläkejärjestelmistä - myönnettyjä etuuksia samoin kuin eläkkeitä ja rahaetuksia, jotka maksetaan työtapa-turman tai ammattitaudin perusteella, ei saa vähentää, muuttaa, keskeyttää tai peruuttaa sen vuoksi, että kyseinen henkilö asuu toisen sopimuspuolen alueella.

2. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, edellisessä kappaleessa tarkoitetut eläkkeet ja rahaetudet maksetaan kolmannen valtion alueella asuville toisen sopimuspuolen kansalaisille samoin edellytyksin kuin sopimuspuolen lainsäädännön mukaan kolmannen valtion alueella asuville tämän sopimuspuolen omille kansalaisille.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta Liettuan sosiaalieläkkeisiin eikä Suomen työttömyyseläkkeeseen, osa-aika-eläkkeeseen tai eläkkeensaajien asumistukeen.

Article 5

Export of benefits

1. Unless otherwise provided in this Agreement, pensions and other benefits under the pension schemes as well as pensions and cash benefits due to employment accidents and occupational diseases shall not be reduced, altered, suspended or withdrawn because the person concerned resides in the territory of the other Party.

2. Unless otherwise provided in this Agreement, the pensions and cash benefits referred to in the preceding paragraph shall be payable to nationals of the other Party residing in the territory of a third State on the same conditions as those applicable under the legislation of the Party concerned to its own nationals residing in the territory of a third State.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall not apply to Lithuanian social pensions and Finnish unemployment pensions, part-time pensions or pensioners' housing allowances.

II OSA

Sovellettavaa lainsäädäntöä koskevat määräykset

6 artikla

Pääsäännöt

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, sopimuspuolen alueella työskentelevä henkilö kuuluu tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin riippumatta siitä, kumman sopimuspuolen alueella hän asuu. Muut henkilöt kuuluvat sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jos he asuvat tämän sopimuspuolen alueella.

2. Sopimuspuolen alueella asuvalla henkilöllä, joka työskentelee kummankin sopimuspuolen alueella, on oikeus asumisen perusteella myönnettäviin etuuksiin vain sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jossa hän asuu. Työskentelyyn perustuvat etuudet määräytyvät kummankin sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

3. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen ajankohdan, josta lukien henkilö on kuulunut tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, siten kuin 22 artiklassa tarkoitetussa toimeenpanosopimuksessa tarkemmin määrätään.

7 artikla

Poikkeukset

1. Jos henkilö, joka on työsuhteessa työnantajaan, jonka kotipaikka on sopimuspuolen alueella, ja joka kuuluu tämän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, lähetetään toisen sopimuspuolen alueelle saman työnantajan tai työnantajaan sidoksissa olevan työnantajan työhön enintään kolmeksi vuodeksi, pysyy hän ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön piirissä ikään kuin hän asuisi ja työskentelisi sen sopimuspuolen alueella.

2. Kummankin sopimuspuolen alueella toimivan kuljetusyrityksen matkustava henkilökunta kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka alueella yrityksellä on kotipaikka.

PART II

Provisions on applicable legislation

Article 6

General rules

1. Unless otherwise provided in this Agreement, a person who is employed in the territory of a Party shall be subject to the legislation of that Party, irrespective of in whose territory he resides. Other persons shall be subject to the legislation of a Party, if they reside in the territory of that Party.

2. A person residing in the territory of one Party who is employed in the territories of both Parties is entitled to the residence-based benefits only under the legislation of the Party in whose territory he resides. The benefits based on employment are determined according to the legislation of both Parties.

3. The Parties shall inform each other of the date on which a person has become subject to the legislation of that Party as provided in greater detail in the Administrative Arrangement referred to in Article 22.

Article 7

Exceptions

1. When a person who is employed by an employer whose registered place of business is in the territory of Party and who is covered under the legislation of that Party is sent to work in the territory of the other Party for the same employer or a related employer for a period not exceeding 3 years, he shall continue to be subject to the legislation of the first Party as if he would be resident and employed in the territory of that Party.

2. The travelling personnel of a transport undertaking operating in the territories of both Parties shall be subject to the legislation of the Party in whose territory the undertaking has its registered place of busi-

3. a) Aluksen miehistö kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka lipua alus käyttää.

b) Jos sopimuspuolen lipun alla kulkeva alus annetaan vuokralle pääasiassa ilman miehistöä toisen sopimuspuolen alueella olevalle varustamolle, tämän kappaleen a kohdan määräys koskee vain henkilöä, joka on aluksen omistajan tai tämän käyttämän työnantajan palveluksessa. Varustamon tai sen käyttämän työnantajan palveluksessa oleva henkilö kuuluu sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka alueella on varustamon tai sen käyttämän työnantajan kotipaikka.

4. a) Sopimuspuolen diplomaattisen tai konsuliedustuston jäsenet kuuluvat lähettävän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin edellyttäen, että he ovat tämän sopimuspuolen kansalaisia.

b) Sopimuspuolen diplomaattiedustuston hallinnolliseen ja tekniseen henkilökuntaan ja palveluskuntaan kuuluviin samoin kuin konsuliviranomaisen toimihenkilöihin ja palveluskuntaan kuuluviin sovelletaan 6 artiklan määräyksiä. He voivat kuitenkin valita kuulumisen sen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, jonka diplomaattisen tai konsuliedustuston palveluksessa he ovat, jos he ovat tämän sopimuspuolen kansalaisia. Valinta on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun tämä sopimus tulee voimaan tai kyseinen työskentely alkaa toisen sopimuspuolen alueella.

5. Virkamiehet ja sellaisina pidettävät kuuluvat lähettävän sopimuspuolen lainsäädännön piiriin.

8 artikla

Poikkeukset 6—7 artiklan määräyksiin

1. Toimivaltaiset viranomaiset tai näiden valtuuttamat toimielimet voivat sopia poikkeuksista 6 ja 7 artiklan määräyksiin tiettyjen henkilöiden tai henkilöryhmien eduksi.

2. Jollei erityisestä syystä muuta johdu, poikkeuksista ei voida 7 artiklan 1 kappaleessa määrätty aika mukaan lukien sopia viittä vuotta pidemmäksi ajaksi.

ness.

3. a) The crew of a vessel shall be subject to the legislation of the Party whose flag it flies.

b) If a vessel flying the flag of a Party is hired out mainly without the crew to a shipping company in the territory of the other Party, the provision of sub-paragraph a) of this paragraph shall apply only to a person who is employed by the owner of the vessel or by an employer used by the owner. Persons employed by a shipping company or an employer used by it shall be subject to the legislation of the Party in whose territory the registered place of business of the shipping company or the employer used by it is situated.

4. a) The members of a diplomatic mission and the members of a consular post of a Party shall be subject to the legislation of the sending Party, provided that they are nationals of that Party.

b) The administrative and technical staff and the service personnel of a diplomatic mission as well as the consular employees and the service personnel of a consular post of a Party shall be subject to the provisions of Article 6. They may, however, opt to be subject to the legislation of the Party by which diplomatic mission or consular post they are employed, provided that they are nationals of that Party. The choice shall be made within 6 months after the entry into force of this Agreement or after the beginning of the employment in the territory of the other Party.

5. Civil servants and persons deemed as such shall be subject to the legislation of the sending Party.

Article 8

Exceptions to Articles 6—7

1. The competent authorities or the bodies authorized by them may agree on exceptions from the provisions of Articles 6 and 7 in the interest of certain persons or categories of persons.

2. Unless there are special reasons doing otherwise, no exceptions may be agreed upon for a period longer than 5 years, in-

cluding the period provided in paragraph 1 of Article 7.

9 artikla

Article 9

6—8 artiklan soveltaminen perheenjäseniin

Application of Articles 6 — 8 to family members

1. 7 artiklan 1 kappaletta ja 4 kappaleen a kohtaa ja 5 kappaletta sekä 8 artiklaa sovellettaessa henkilön mukana seuraavat ja samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet, jotka eivät itse työskentele, kuuluvat saman sopimuspuolen lainsäädännön piiriin kuin kyseinen henkilö.

For the application of the provisions of paragraph 1 and sub-paragraph 4.a) and paragraph 5 of Article 7 as well as Article 8 family members accompanying a person and living with him in the same household, who are not employed themselves, shall be subject to the legislation of the same Party as the person in question.

10 artikla

Article 10

Vakuutusmaksut

Insurance contributions

Työntekijää koskevat vakuutusmaksut maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka piiriin hän tämän sopimuksen mukaan kuuluu. Tähän työhön ja siitä saatuihin tuloihin liittyviä vakuutusmaksuja ei makseta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti.

Any insurance contributions concerning an employed person shall be payable according to the legislation of the Party subject to whose legislation he is according to this Agreement. The insurance contributions related to employment and income from it shall not be payable under the legislation of the other Party.

III OSA

PART III

Eri etuusryhmiä koskevia erityismääräyksiä

Special provisions concerning the various categories of benefits

Sairausetuudet ja vanhempainetuudet

Sickness benefits and parents' benefits

11 artikla

Article 11

Vakuutus- ja etuuskausien huomioon ottaminen

Taking into account periods of insurance and periods of entitlement to benefits

1. Kun määrätään oikeudesta sairaus- tai vanhempainetuuteen, otetaan tarvittaessa huomioon toisen sopimuspuolen alueella täytetyt vakuutuskaudet ja etuuskaudet, jos ne eivät ole päällekkäisiä.

1. When determining the entitlement to sickness or parents' benefits periods of insurance and periods of entitlement to benefits completed in the territory of the other Party shall, to the extent necessary, be taken into account, provided that they are not overlapping.

2. Kun sovelletaan 1 kappaletta, edellytetään lisäksi, että henkilö on täyttänyt sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti vähin-

2. For the implementation of paragraph 1, it is furthermore required that a person has completed periods of insurance under the

tään neljän viikon vakuutuskauden välittömästi ennen tämän sopimuspuolen lainsäädännön mukaisen sairaus- tai vanhempainetuuskauden ensimmäistä päivää.

legislation of a Party amounting to at least 4 weeks immediately before the first day of the sickness benefits period or parents' benefits period under the legislation of that Party.

Vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeet

Old-age, disability and survivors' pensions

12 artikla

Article 12

Eläkkeiden myöntäminen

Granting of pensions

Sopimuspuolten toimivaltaiset laitokset soveltavat oman maansa lainsäädäntöä, kun ne myöntävät eläkkeitä tämän sopimuksen perusteella.

When granting pensions on the basis of this Agreement the competent institutions of the Parties shall apply their respective legislations.

13 artikla

Article 13

Suomen kansaneläkejärjestelmää koskevat erityismääräykset

Special provisions applicable to the Finnish National Pension Scheme

1. 4 ja 5 artiklan estämättä oikeudesta kansaneläkelain ja perhe-eläkelain mukaiseen eläkkeeseen sekä niiden maksamisesta määrätään tämän artiklan määräysten mukaisesti.

1. Notwithstanding Articles 4 and 5, the entitlement to and the payment of benefits under the legislation concerning national pensions and general survivors' pensions shall be determined according to this Article.

2. Sopimuspuolen alueella asuvalla sopimuspuolen kansalaisella on oikeus

2. A national of a Party residing in the territory of a Party shall be entitled to receive:

a) vanhuuseläkkeeseen, jos hän 16 vuotta täytettyään on asunut yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomessa

a) an old-age pension, if he has been resident in Finland for an unbroken period of at least 3 years after having reached the age of sixteen years;

b) leskeneläkkeeseen, jos hän ja vainaja 16 vuotta täytettyään ovat asuneet yhtäjaksoisesti Suomessa vähintään kolmen vuoden ajan ja jos vainaja oli sopimuspuolen kansalainen ja asui kuollessaan sopimuspuolen alueella

b) a widow's or widower's pension, if he and the deceased person had been resident in Finland for an unbroken period of at least 3 years after having reached the age of sixteen years and the deceased was a national of a Party and resided in the territory of a Party at the time of death;

c) lapseneläkkeeseen, jos vainaja oli sopimuspuolen kansalainen, joka 16 vuotta täytettyään oli asunut yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan Suomessa ja joka asui kuollessaan sopimuspuolen alueella.

c) an orphan's pension, if the deceased person was a national of a Party who had been resident in Finland for an unbroken period of at least 3 years after having reached the age of sixteen years and who resided in the territory of a Party at the time of death.

14 artikla

Suomen työeläkettä koskevat erityismääräykset

1. Jos oikeus eläkkeeseen edellyttää vakuutuskausien täyttämistä, näihin kausiin tarvittaessa otetaan huomioon Liettuassa oman työn perusteella täytetyt vakuutuskaudet.

2. Oikeus tulevan ajan eläkkeeseen edellyttää, että henkilö on ollut eläketapahtumavuoden ja sitä välittömästi edeltäneiden kymmenen kalenterivuoden aikana vähintään 12 kalenterikuukautta Suomen työeläkelainsäädännön alaisessa työssä.

3. Jos henkilö ei täytä Suomen työeläkejärjestelmän viiden vuoden asumisaikavaatimusta, joka koskee oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen, hänen oman työn perusteella täyttämänsä vakuutuskaudet Liettuassa otetaan huomioon, jos ne eivät ole päällekkäisiä.

15 artikla

Liettuan lakisääteistä eläkejärjestelmää koskevat erityismääräykset

1. Jos oikeus eläkkeeseen edellyttää vakuutuskausien täyttämistä, Suomen lainsäädännön mukaiset työskentely- ja asumiskaudet otetaan tarvittaessa huomioon, jos ne eivät ole päällekkäisiä.

2. Liettuan toimivaltainen laitos laskee henkilön vakuutuksen perusteena olevien tulojen määrän pelkästään Liettuassa täytettyjen vakuutuskausien perusteella.

3. Jos henkilö ei täytä Liettuan lakisääteisen eläkejärjestelmän vähimmäisvakuutuskausivaatimusta, joka koskee oikeutta tulevan ajan eläkkeeseen, näihin kausiin otetaan tarvittaessa huomioon Suomen työeläkelainsäädännön perusteella täytetyt vakuutuskaudet, jos ne eivät ole päällekkäisiä.

Article 14

Special provisions applicable to the Finnish Employment Pension Scheme

1. If the entitlement to a pension requires completion of insurance periods, the insurance periods completed in Lithuania on the basis of the person's own employment shall, to the extent necessary, be taken into account.

2. For entitlement to a pension based on the future period the person shall have been subject to the Finnish Employment Pension Scheme for at least twelve calendar months during a period consisting of the year of contingency and the 10 calendar years preceding it.

3. If the person does not fulfill the requirement of 5 years' residence under the Finnish employment pension legislation for entitlement to a pension based on the future period, the insurance periods completed in Lithuania on the basis of the person's own employment shall be taken into account, provided that they are not overlapping.

Article 15

Special provisions applicable to the Lithuanian State Social Insurance Pension Scheme

1. If the entitlement to a pension requires completion of insurance periods, the periods of employment and the periods of residence completed under the legislation of Finland shall, to the extent necessary, be taken into account, provided that they are not overlapping.

2. The person's rate of insured income shall be calculated by the competent institution of Lithuania solely on the basis of the insurance periods completed under the legislation of Lithuania.

3. If the person does not fulfill the requirement of minimum insurance period under the Lithuanian state social insurance pensions legislation for entitlement to a future period, the insurance periods acquired under the Finnish employment pension legislation shall be taken into account, provided that they are not overlapping.

16 artikla

Liettuan sosiaalieläkkeitä koskevat erityismääräykset

Henkilöllä on oikeus sosiaalieläkkeeseen vain, jos hänellä on pysyvä oleskelulupa oleskella Liettuan tasavallassa.

Ammattitaudit ja työtapaturmat

17 artikla

Ammattitaudit

1. Silloin kun ammattitautiin sairastunut henkilö on molempien sopimuspuolten lainsäädännön mukaan harjoittanut toimintaa, joka on todennäköisesti aiheuttanut taudin, ne etuudet, joita hän ja hänen jälkeensä jääneet voivat vaatia, maksetaan ainoastaan viimeisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, missä hän harjoitti toimintaa, joka on todennäköisesti aiheuttanut taudin.

2. Jos kuitenkin viimeksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaan oikeutta etuuksiin ei ole, kyseisen sopimuspuolen laitos siirtää hakemuksen ensiksi mainitun sopimuspuolen laitokselle, joka tutkii hakemuksen oman lainsäädäntönsä perusteella.

18 artikla

Työkyvyttömyysaste

Jos sopimuspuolen lainsäädännössä nimenomaisesti tai epäsuorasti edellytetään, että aiemmat työtapaturmat ja ammattitaudit otetaan huomioon työkyvyttömyysastetta määriteltäessä, kyseisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos ottaa myös huomioon aiemmat työtapaturmat ja ammattitaudit, jotka ovat sattuneet henkilön kuuluessa toisen sopimuspuolen lainsäädännön piiriin, ikään kuin olisi sovellettu ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädäntöä.

Article 16

Special provisions applicable to the Lithuanian social pensions

A person is entitled to social pension only if the person has a permission for permanent residence in the territory of the Republic of Lithuania.

Employment accidents and occupational diseases

Article 17

Occupational diseases

1. When a person who has contracted an occupational disease has, under the legislation of both Parties, pursued an activity likely to cause this disease, the benefits that he or his survivors may claim shall be paid exclusively under the legislation of the last of the Parties where he pursued an activity likely to cause this disease.

2. However, if there is no entitlement to benefits under the legislation of the last Party, the claim shall be referred by the institution of that Party to the institution of the first Party, which shall study the case under the terms of its legislation.

Article 18

Degree of disability

If the legislation of one Party explicitly or implicitly provides that previous employment accidents or occupational diseases are taken into consideration when determining the degree of disability, the competent institution of that Party shall also take into consideration the previous employment accidents or occupational diseases sustained while under the legislation of the other Party, as if the legislation of the first Party had been applicable.

19 artikla

Ammattitaudin paheneminen

Jos sellainen ammattitauti, josta henkilö on saanut tai saa etuutta sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, pahenee, sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) Jos asianomainen henkilö ei etuuksien saamisen aikana ole työskennellyt toisen sopimuspuolen lainsäädännön piirissä ammatissa, joka saattaisi aiheuttaa tai pahentaa kyseistä tautia, ensiksi mainitun sopimuspuolen toimivaltainen laitos vastaa etuuksien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottaen huomioon pahenemisen.

b) Jos asianomainen henkilö on etuuksien saamisen aikana harjoittanut sellaista toimintaa toisen sopimuspuolen lainsäädännön piirissä, ensiksi mainitun sopimuspuolen toimivaltainen laitos vastaa etuuksien kustannuksista soveltamansa lainsäädännön mukaisesti ottamatta pahenemista huomioon. Toisen sopimuspuolen toimivaltainen laitos myöntää asianomaiselle henkilölle lisäksi, joka vastaa pahenemisen jälkeen maksettavan etuuden määrän ja sen etuuden määrän, jollaisena etuus olisi maksettu ennen pahenemista, välistä erotusta, soveltamansa lainsäädännön mukaisesti, niin kuin kyseinen tauti olisi syntynyt tämän sopimuspuolen lainsäädännön mukaan.

Työttömyysturva

20 artikla

Vakuutus- ja etuuskausien huomioon ottaminen

1. Jos sopimuspuolen lainsäädännön mukaan oikeus etuuteen edellyttää vakuutus- tai työskentelykausien täyttämistä, toimivaltainen laitos ottaa tarvittaessa huomioon toisen sopimuspuolen alueella toisen sopimuspuolen vastaavan lainsäädännön mukaisesti täytetyt vakuutus- tai työskentelykaudet, jos ne eivät ole päällekkäisiä, ikään kuin ne olisi täytetty ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti. Sel-

Article 19

Aggravation of an occupational disease

In the event of aggravation of an occupational disease for which a person has received or is receiving benefit under the legislation of a Party, the following rules shall apply:

a) if the person concerned has not, while in receipt of benefits, been engaged in an occupation under the legislation of the other Party likely to cause or aggravate the disease in question, the competent institution of the first Party shall meet the cost of the benefits according to the legislation which it administers taking into account the aggravation;

b) if the person concerned, while in receipt of benefits, has pursued such an activity under the legislation of the other Party, the competent institution of the first Party shall meet the cost of the benefits under the legislation which it administers without taking into account the aggravation. The competent institution of the second Party shall grant a supplement to the person concerned, the amount of which shall be equal to the difference between the amount of benefits due after the aggravation and the amount which would have been due prior to the aggravation under the legislation which it administers as if the disease in question had occurred under the legislation of that Party.

Unemployment benefits

Article 20

Taking into account periods of insurance and periods of entitlement to benefits

1. Where the legislation of a Party makes the right to benefit conditional upon the completion of periods of insurance or employment, the competent institution shall take account, to the extent necessary, of periods of insurance or employment completed under the corresponding legislation of the other Party, in so far as they are not overlapping, as if they were periods completed under the legislation of the first Party.

lainen työttömyysetuus, joka on maksettu toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti joltakin ajalta, otetaan huomioon maksun kestoa määrättäessä ikään kuin se olisi samalta ajalta ensiksi mainitun sopimuspuolen maksamaa työttömyysetuutta.

2. 1 kappaleen soveltaminen sopimuspuolen lainsäädäntöön edellyttää, että kyseinen henkilö on työskennellyt sopimuspuolen alueella vähintään neljä viikkoa välittömästi ennen hakemuksen jättämistä. 1 kappaletta sovelletaan kuitenkin myös silloin, kun työskentely on päättynyt neljää viikkoa aikaisemmin, jos se päättyi työntekijästä riippumattomista syistä ja oli tarkoitettu kestämään kauemmin.

Perhe-etuudet

21 artikla

Etuuksien maksaminen

1. Suomen lapsilisät ja Liettuan perhe-etuudet maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka piiriin lapsi kuuluu kuukauden ensimmäisenä päivänä.

2. Jos 1 kappaleessa tarkoitettua etuutta tämän sopimuksen tai sopimuspuolen lainsäädännön soveltamisen vuoksi ei maksettaisi kummankaan sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti tai sitä maksettaisiin kummankin sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, se maksetaan yksinomaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jossa lapsi tosiasiallisesti asuu.

3. Suomen äitiysavustus ja Liettuan synnytysavustus maksetaan sen sopimuspuolen lainsäädännön mukaisesti, jonka lainsäädännön piiriin äiti kuuluu lapsen syntyessä tai jonka piirissä ottovanhempi on lapseksiottamisen tapahtuessa.

Any unemployment benefit paid for any period under the legislation of the Party, shall be treated, for the purpose of determining the duration of the payment, as if it were unemployment benefit paid for the same period by the first Party.

2. The application of paragraph 1 under the legislation of a Party presupposes that the person concerned has been employed in the territory of that Party for at least 4 weeks immediately before submitting his claim. Paragraph 1 shall apply, however, even when his employment has terminated before the expiration of 4 weeks, if it was terminated through no fault of the employed person and had been intended to last for a longer period.

Family benefits

Article 21

Payment of benefits

1. Finnish child allowances and Lithuanian family benefits shall be payable according to the legislation of the Party subject to whose legislation the child is on the first day of the month.

2. Where the benefit referred to in paragraph 1 due to the application of this Agreement or the legislation of a Party would not be payable according to the legislation of either Party, or if it would be payable according to the legislation of both Parties, it shall be payable only under the legislation of the Party where the child *de facto* resides.

3. Finnish maternity grant and Lithuanian birth-grant shall be payable according to the legislation of the Party subject to whose legislation the mother is at the child's birth or subject to whose legislation the adoptive parent is at the time of the adoption.

IV OSA

Muut määräykset

22 artikla

Toimeenpanosopimus ja tietojenvaihto

Toimivaltaiset viranomaiset

a) sopivat tämän sopimuksen toimeenpanoa koskevasta menettelystä toimeenpanosopimuksella

b) vaihtavat tietoja soveltamista koskevista toimenpiteistä, joihin ne ovat ryhtyneet

c) vaihtavat tietoja lainsäädäntönsä muutoksista, jotka saattavat vaikuttaa sopimuksen soveltamiseen

d) nimeävät yhteyselimä tämän sopimuksen soveltamisen helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.

23 artikla

Hallinnollinen apu

Tätä sopimusta sovellettaessa sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset ja laitokset antavat toisilleen apua ikään kuin ne soveltaisivat omaa lainsäädäntöään. Hallinnollinen apu on maksutonta, jolleivät toimivaltaiset viranomaiset joidenkin kustannusten korvaamisesta toisin sovi.

24 artikla

Tietosuojaja

Kun tätä sopimusta sovellettaessa toimitetaan sopimuspuolelta toiselle yksityishenkilöä koskevia tietoja, ovat kaikki tiedot luotamuksellisia ja niitä käytetään vain tämän sopimuksen ja sen soveltamisalaan kuuluvan lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi.

PART IV

Miscellaneous provisions

Article 22

Administrative Arrangement and exchange of information

The competent authorities shall:

a) agree on the procedure for the implementation of this Agreement by means of an Administrative Arrangement;

b) exchange information concerning the measures taken for the application of this Agreement;

c) exchange information concerning all such changes in their respective legislations which may affect the application of this Agreement;

d) designate liaison bodies to facilitate and accelerate the implementation of this Agreement.

Article 23

Administrative assistance

The competent authorities and institutions of the Parties shall assist each other in implementing this Agreement as if they were enforcing their own legislation. This administrative assistance shall be free of charge, unless the competent authorities agree on reimbursement of certain costs.

Article 24

Data protection

Any data pertaining to a private person which are in the course of the application of this Agreement transmitted by one Party to the other shall be confidential and may be used exclusively for implementing this Agreement and the legislation to which this Agreement applies.

25 artikla

Veroista ja maksuista vapautuminen

1. Jos sopimuspuolen lainsäädännössä on määrätty hakemusten ja asiakirjojen vapautamisesta veroista, leimaveroista, oikeudenkäynti- tai rekisteröintimaksuista tai niiden alentamisesta silloin, kun kysymys on tämän sopimuspuolen lainsäädännön soveltamisesta, on se ulotettava koskemaan myös hakemuksia ja asiakirjoja, jotka annetaan toisen sopimuspuolen lainsäädännön tai tämän sopimuksen mukaan.

2. Tätä sopimusta sovellettaessa kysymykseen tulevat asiakirjat ja todistukset eivät tarvitse diplomaattisen tai konsuliviranomaisen vahvistamista.

26 artikla

Hakemusten jättäminen

1. Sopimuspuolen toimivaltaiselle laitokselle jätetyt hakemukset, ilmoitukset tai muutoksenhakukirjelmät katsotaan samanaikaisesti jätetyiksi myös toisen sopimuspuolen toimivaltaiselle laitokselle.

2. Sopimuspuolen lainsäädännön perusteella maksettavaa etuutta koskevaa hakemusta pidetään hakemuksena, joka koskee toisen sopimuspuolen lainsäädännön perusteella maksettavaa vastaavaa etuutta, silloin kun asianomainen henkilö kuuden kuukauden kuluessa ensiksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaisen hakemuslomakkeen jättämisestä tekee toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaista vastaavaa etuutta koskevan hakemuksen.

3. Kun lasketaan Suomen lainsäädännön perusteella maksettavaa korotusta eläkkeen tai muun etuuden viivästymisajalta, hakemus katsotaan viivästyskorotusta koskevaa lainsäädäntöä sovellettaessa jätetyksi silloin, kun se on saapunut tarpeellisine liitteineen toimivaltaiselle suomalaiselle laitokselle.

Article 25

Exemption from taxes and charges

1. Where the legislation of a Party provides that any claim or document is exempt, wholly or partly, from taxes, stamp duties, fees for court proceedings or registration fees, as far as the application of the legislation of that Party is concerned, the exemption shall be extended to apply also to claims and documents which are submitted under the legislation of the other Party or this Agreement.

2. Documents and certificates which are presented for the purposes of this Agreement shall be exempt from authentication by diplomatic or consular authorities.

Article 26

Submission of claims

1. Claims, notifications and appeals submitted to the competent institution of one Party shall be deemed to have been submitted to the competent institution of the other Party on the same date.

2. A claim for a benefit payable under the legislation of one Party shall be deemed to be a claim for the corresponding benefit payable under the legislation of the other Party, provided that the person concerned, within 6 months from submitting an application form under the legislation of the former Party, submits a claim for a corresponding benefit under the legislation of the latter Party.

3. Where, under the Finnish legislation, an additional amount is payable because of delay in processing a claim for a pension or other benefit, the claim shall, for the purposes of applying the provisions of the legislation concerning such an additional amount, be deemed to have been presented on the date when that claim, along with all necessary enclosures, has been received by the competent Finnish institution.

27 artikla

Päätösten täytäntöönpano

1. Sopimuspuolen tuomioistuimen täytäntöönpanokelpoiset päätökset, samoin kuin sopimuspuolen laitosten tai viranomaisten sosiaalivakuutuksen vakuutusmaksuja ja muita vaatimuksia koskevat täytäntöönpanokelpoiset asiakirjat tunnustetaan toisen sopimuspuolen alueella.

2. Tunnustamisesta saa kieltäytyä vain, jos se on sen sopimuspuolen oikeusjärjestyksen vastaista, missä päätös tai asiakirja olisi tunnustettava ja pantava täytäntöön.

3. Täytäntöönpanomenettelyssä noudatetaan sen sopimuspuolen lainsäädäntöä, jossa täytäntöönpano tapahtuu. Päätös tai asiakirja on varustettava sen täytäntöönpanokelpoisuutta koskevalla todistuksella.

4. Sopimuspuolen laitoksen erääntyneitä vakuutusmaksuja koskevilla saatavilla on toisen sopimuspuolen täytäntöönpanossa sekä konkurssi- ja akordimenettelyssä sama etuoikeus kuin vastaavilla saatavilla tämän sopimuspuolen alueella.

28 artikla

Takaisinperintä

1. Jos sopimuspuolen laitos on maksanut etuudensaajalle etuutta enemmän kuin mihin tällä on oikeus, tämä laitos voi lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin ja rajoituksin pyytää toisen sopimuspuolen laitosta, joka maksaa etuuksia tälle etuudensaajalle, pidättämään liikaa maksetun määrän mainitulle etuudensaajalle maksamastaan määrästä.

2. Jos sopimuspuolen laitos on maksanut ennakkoa ajalta, jolta etuudensaajalla on oikeus saada vastaavaa etuutta toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, voi tämä laitos pyytää toisen sopimuspuolen laitosta pidättämään ennakkoa vastaavan määrän siitä määrästä, jonka laitos maksaa etuudensaajalle samalta ajalta.

3. Jos henkilö on saanut sosiaalihuoltoetuuksia sopimuspuolen alueella ajalta, jolta hänellä on oikeus saada toisen sopimus-

Article 27

Enforcement of decisions

1. Enforceable decisions by a tribunal of one Party, as well as enforceable documents issued by the authority or institution of one Party in respect of social insurance contributions and other claims, shall be recognized in the territory of the other Party.

2. The recognition may be refused only where it would be incompatible with the legal principles of the Party where the recognition and enforcement is sought.

3. The enforcement procedure shall be in compliance with the legislation of the Party where it takes place. The decision or document shall be accompanied by a certificate indicating its enforceability.

4. Overdue insurance contributions to the institution of the other Party shall in any enforcement or bankruptcy procedure or enforced settlement in the territory of a Party have the same precedence as equivalent claims in the territory of that Party.

Article 28

Claims for recovery

1. If the institution of a Party has paid a beneficiary a sum exceeding the entitlement of that beneficiary, the institution may within the scope and terms of the applicable legislation request the institution of the other Party to withhold a sum equivalent to the sum paid in excess from any sum payable by the latter institution to the beneficiary.

2. If the institution of a Party has made advance payments for a period during which the beneficiary was entitled to benefits under the legislation of the other Party, this institution may request the institution of that other Party to withhold a sum equivalent to that advance from benefits payable by that institution to the beneficiary for the same period.

3. If social assistance has been paid in the territory of a Party to a beneficiary who for that same period is entitled to benefits un-

puolen lainsäädännön mukaisia etuuksia, voi sosiaalihuoltoon antanut laitos, jos tällä on oikeus takaisinmaksuun etuudensaajan etuudesta, pyytää toisen sopimuspuolen laitosta pidättämään sosiaalihuoltoetuutta vastaavan määrän etuudesta, jonka viimeksi mainittu laitos maksaa tälle henkilölle.

4. Laitos pidättää edellisissä kappaleissa tarkoitettua liikasuoritusta, ennakkoa tai sosiaalihuoltoetuutta vastaavan määrän soveltamansa lainsäädännön mukaisin edellytyksin ja rajoituksin. Laitos siirtää näin pidättämänsä summan vaatimuksen esittäneelle toisen sopimuspuolen laitokselle.

29 artikla

Soveltamisessa käytettävät kielet

1. Sopimuspuolten viranomaiset, laitokset ja yhteyselimet voivat sopimusta soveltaessaan käyttää sopimuspuolten virallisia kieliä tai englannin kieltä, kuten toimeenpanosopimuksessa on määritelty.

2. Hakemuksia, todistuksia, valituksia tai muita asiakirjoja, jotka tämän sopimuksen soveltamiseksi jätetään sopimuspuolen viranomaiselle tai laitokselle, ei voida olla ottamatta vastaan sillä perustella, että ne on laadittu toisen sopimuspuolen virallisella kielellä tai englanniksi.

30 artikla

Valuutta ja maksutapa

1. Tämän sopimuksen mukainen etuus voidaan maksaa sen sopimuspuolen vaihdettavassa valuutassa, jonka toimivaltainen laitos suorittaa maksun.

2. Jos jompikumpi sopimuspuoli ottaa käyttöön valuutan vaihtamista tai vientiä rajoittavia määräyksiä, molempien sopimuspuolten hallitusten on välittömästi ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin tämän sopimuksen perusteella maksettavien rahasummien siirron varmistamiseksi.

3. Jos sopimuspuolen alueella oleskeleva henkilö saa toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaista etuutta, se maksetaan jäl-

der the legislation of the other Party, the institution which had provided the social assistance may, if entitled to claim recovery of payments with the scope and terms of the legislation it applies.

4. The institution shall withhold any sum equivalent to a sum paid in excess, advance payment or social assistance referred to in the above paragraphs in compliance with the scope and terms of the applicable legislation. The institution shall transfer the sum it has withheld to the requesting institution of the other Party.

Article 29

Languages used in the application

1. The competent authorities, institutions and liaison bodies of the Parties may in the application of this Agreement use the official languages of the Parties or the English language, as specified in the Administrative Arrangement.

2. The claims, certificates, appeals or other documents submitted to an authority or to an institution of a Party with a view to application of this Agreement shall not be rejected on the ground that they are written in an official language of the other Party or in English.

Article 30

Currency and method of payment

1. Payment of any benefit in accordance with this Agreement may be made in the convertible currency of the Party whose competent institution makes the payment.

2. If provisions designed to restrict the exchange or exportation of currencies are introduced by either Party, the Governments of both Parties shall immediately take measures necessary to insure the transfer of sums payable under this Agreement.

3. Where a person in the territory of one Party is receiving a benefit under the legislation of the other Party, it shall be payable

kimmäisen sopimuspuolen toimivaltaisen laitoksen tarkoituksenmukaiseksi katsomalla tavalla.

by whatever method the competent institution of the latter Party deems appropriate.

31 artikla

Article 31

Erimielisyyksien ratkaiseminen

Settlement of disputes

1. Sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta syntyvät erimielisyydet ratkaistaan sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisien välisillä neuvotteluilla.

1. Any dispute arising between the Parties regarding the interpretation or application of this Agreement shall be settled in consultation between the competent authorities.

2. Jollei yhteisymmärrykseen päästä 1 kappaleessa mainitulla tavalla, sopimuspuoli voi alistaa erimielisyyden ratkaistavaksi välimiesoikeudessa, jonka kokoonpanosta ja menettelytapasäännöistä sopimuspuolet sopivat keskenään. Välimiesoikeuden päätökset ovat sitovia ja lopullisia.

2. If no agreement is reached under paragraph 1, a Party may submit the dispute to arbitration, whose composition and procedure shall be agreed upon by the Parties. The decisions of the court of arbitration shall be binding and final.

V OSA

PART V

Siirtymä- ja loppumääräyksiä

Transitional and final provisions

32 artikla

Article 32

Sopimuksen soveltaminen voimaantuloa edeltävältä ajalta

Application of this Agreement to periods of time preceding its entry into force

1. Sopimus ei anna oikeutta etuuden saamiseen sen voimaantuloa edeltävältä ajalta.

1. This Agreement shall not confer any right to receive a payment of a benefit for any period before the date of entry into force of this Agreement.

2. Kun määrätään oikeudesta etuuksiin tämän sopimuksen perusteella, ennen sopimuksen voimaantuloa täytetyt vakuutuskaudet otetaan huomioon. Kun määrätään oikeudesta etuuksiin Suomessa asuville henkilöille Liettuan lainsäädännön mukaan, ennen 1 kesäkuuta 1991 entisen Neuvostoliiton alueella täytetyt vakuutuskaudet otetaan huomioon vain, jos henkilö on täyttänyt vakuutuskausia vähintään vähimmäismäärän, joka edellytetään Liettuan eläkkeen saamiseksi liettualaisten yritysten, toimistojen ja järjestöjen palveluksessa työskentelyn perusteella.

2. When determining the right to benefits under this Agreement, any period of insurance completed before the entry into force of this Agreement shall be taken into account. When determining the right to the benefits under the legislation of Lithuania for persons residing in Finland, periods of insurance completed until June 1st, 1991, in the territory of former Soviet Union, shall be taken into account exclusively if a person has fulfilled the state social insurance pension period not less than minimum period of insurance required to Lithuanian pension when working in Lithuanian enterprises, offices and organizations.

3. Sopimusta voidaan soveltaa myös ennen sen voimaantuloa sattuneisiin vakuutustapahtumiin.

3. This Agreement may be applied even to contingencies that occurred before the entry into force of this Agreement.

4. Etuudet, jotka on myönnetty ennen tätä

4. Benefits granted before the entry into

män sopimuksen voimaantuloa, voidaan hakemuksesta tarkistaa vastaamaan tämän sopimuksen määräyksiä. Tällainen tarkistaminen ei voi johtaa etuuskien vähenemiseen.

5. Jos henkilöllä asumisen perusteella on oikeus sopimuspuolen lainsäädännön mukaiseen eläkkeeseen ajalta ennen sopimuksen voimaantuloa ja jos hänellä on samalta ajalta oikeus työskentelyyn perustuvaan eläkkeeseen toisen sopimuspuolen lainsäädännön mukaan, määrätään eläke vain viimeksi mainitun sopimuspuolen lainsäädännön mukaan ikään kuin hän olisi asunut sen alueella.

6. Kun sovelletaan 7 artiklan 1 kappaleen määräyksiä ennen sopimuksen voimaantuloa sopimuspuolen alueelle lähetettyyn työntekijään, katsotaan artiklan tarkoitettaman työskentelyn alkavan sopimuksen voimaantulosta edellyttäen, että työntekijään on työskentelyn aikana sovellettu tämän sopimuspuolen kaikkea 2 artiklassa lueteltua sosiaaliturvalainsäädäntöä.

7. Jos sopimuspuolen laitos on ennen sopimuksen voimaantuloa tehnyt päätöksen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta edellisessä kappaleessa tarkoitettuun henkilöön, tämä henkilö kuuluu edelleen päätöksen mukaisesti sopimuspuolen lainsäädännön piiriin ilman toimeenpanosopimuksessa mainittua menettelyä, jos päätös on voimassa enintään kolme vuotta sopimuksen voimaantulosta.

33 artikla

Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

1. Tämä sopimus on voimassa toistaiseksi.

2. Kumpikin sopimuspuoli voi milloin tahansa sanoa sopimuksen irti. Jos sopimus irtisanotaan, se lakkaa olemasta voimassa kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun irtisanomisesta on diplomaattiteitse ilmoitettu toiselle sopimuspuolelle.

3. Jos tämä sopimus lakkaa olemasta voimassa, sopimuksen perusteella saadut

force of this Agreement may upon application by the beneficiary be determined to comply with the provisions of this Agreement. Such a re-determination shall not result in any reduction in the amount of a benefit.

5. If a person is entitled to a pension based on residence under the legislation of one Party for a period prior to the entry into force of this Agreement, and for the same period has got an entitlement based on employment under the legislation of the other Party, the pension shall be determined exclusively under the legislation of the latter Party, as if he had been resident in its territory.

6. Where the provisions of paragraph 1 of Article 7 are applied to a person sent to work in the territory of a Party prior to the entry into force of this Agreement, the employment referred to in the said provisions shall be considered to begin on the date of entry into force of the Agreement, provided that the person during the employment has been subject to all branches of social security legislation applied by that Party.

7. If the institution of a Party has prior to the entry into force of the Agreement taken a decision to apply social security legislation to a person referred to in the preceding paragraph, that person shall in accordance with the decision continue to be subject to the legislation of the Party without a procedure specified in the Administrative Arrangement, provided that the decision will not be in force more than 3 years after the entry into force of the Agreement.

Article 33

Validity and denunciation of the Agreement

1. This Agreement shall remain in force for an indefinite period.

2. Either Party may at any time denounce this Agreement. Such denunciation shall enter into force 6 months after the date of its notification to the other Party through the diplomatic channels.

3. If this Agreement is terminated, any right to benefits acquired in accordance

oikeudet pysyvät edelleen voimassa.

with this Agreement shall be maintained.

34 artikla

Article 34

Voimaantulo

Entry into force

Tämä sopimus tulee voimaan sitä kuukautta toisena seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä, jolloin sopimuspuolet ovat ilmoittaneet toisilleen diplomaattiteitse täyttäneensä valtiosäännössään tämän sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset.

This Agreement shall enter into force on the first day of the second month following the month in which the Parties have notified each other that they have complied with all constitutional requirements for the entry into force of this Agreement.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet, asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

Tehty Helsingissä 12 päivänä syyskuuta 2000 kahtena alkuperäiskappaleena suomen, liettuan ja englannin kielellä, ja kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset. Jos tekstin tulkinnasta syntyy erimielisyyttä, sovelletaan englanninkielistä tekstiä.

Done at Helsinki on 12 september 2000 in two copies in Finnish, Lithuanian and English languages, each text being equally authoritative. In case of divergency of interpretations, the English text shall prevail.

Suomen tasavallan puolesta

For the Republic of Finland

Maija Perho

Maija Perho

Liettuan tasavallan puolesta

For the Republic of Lithuania

Irene Degutiene

Irene Degutiene

